

**DEN RÅDGIVANDE KOMMITTÉN
FÖR LEDAMÖTERS UPPFÖRANDE**

ÅRSRAPPORT 2016

FÖRORD

Enligt artikel 7.6 i uppförandekoden för Europaparlamentets ledamöter avseende ekonomiska intressen och intressekonflikter (bilaga I till Europaparlamentets arbetsordning) ska den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande offentliggöra en årsrapport om sitt arbete.

Denna årsrapport, som tar upp den rådgivande kommitténs verksamhet under perioden från den 1 januari 2016 till den 31 december 2016, antogs av kommittén den 7 februari 2017.

Innehållsförteckning

1. Bakgrund

2. Den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande

2.1 Sammansättning

2.2 Ordförandeskap

2.3 Sammanträden under 2016

2.4 Uppdrag

2.5 Arbete under det gångna året

3. Verksamhet relaterad till uppförandekoden

3.1 Kontrollförfarande avseende ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

3.2 Inlämnande och uppdatering av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

4. Administration

Sammanfattning

Denna årsrapport tar upp den rådgivande kommitténs verksamhet under perioden från den 1 januari 2016 till den 31 december 2016.

Under 2016 skedde en kraftig ökning av talmannens remisser till kommittén. Kommittén gavs således i uppgift att bedöma åtta fall av eventuella överträdelser av uppförandekoden, vilka berörde totalt elva ledamöter. Som jämförelse kan nämnas att kommittén under 2015 bedömde fem ärenden. Dessutom behandlade kommittén en begäran om tolkning av uppförandekoden, vilken inlämnats direkt av talmannen. Kommittén utvecklade på så sätt sin rättspraxis under hela året.

Precis som tidigare bemödade sig den rådgivande kommittén också om att ge ledamöterna bästa tänkbara service genom att se till att uppförandekodens bestämmelser noga respekteras samtidigt som den administrativa bördan förblir så liten som möjligt. För att göra detta var kommittén särskilt angelägen om att höja medvetenheten om uppförandekoden. Det bör understrykas att kommittén ytterligare stärkte den internationella dimensionen av sitt informationsarbete, så att Europaparlamentets bästa praxis när det gäller etiska regler och öppenhet skulle bli mer känd och erkänd utanför institutionen.

Dessutom fortsatte den behöriga tjänstenheten (enheten för ledamotsadministration vid generaldirektoratet för parlamentets ledning, som bistår den rådgivande kommittén med ett sekretariat) att göra en allmän rimlighetskontroll av alla ledamöters förklaringar om ekonomiska intressen, i enlighet med artikel 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden.

Under 2016 ingavs 16 nya förklaringar av nyttillträdna ledamöter och 72 modifierade förklaringar av 55 ledamöter, i överensstämmelse med den allmänna skyldigheten att uppdatera förklaringar. Dessa uppdaterade förklaringar omfattade totalt 122 ändringar, dvs. i vissa fall gjordes mer än en ändring i samband med en och samma uppdatering.

1 BAKGRUND

Uppförandekoden för Europaparlamentets ledamöter avseende ekonomiska intressen och intressekonflikter (nedan kallad *uppförandekoden*) trädde i kraft den 1 januari 2012.

Det slogs i uppförandekoden fast att ledamöterna när de utövar sina uppdrag ska låta sig ledas av vissa principer, i synnerhet oegennyttan, integritet, öppenhet, aktsamhet, ärlighet och ansvar men också respekt för Europaparlamentets anseende.

I uppförandekoden infördes för första gången en uttrycklig definition av intressekonflikter samt instruktioner som ledamöterna måste följa när de ställs inför en intressekonflikt, vare sig denna verkligen föreligger eller bara uppfattas som sådan av en del av den allmänna opinionen.

Uppförandekoden innehåller dessutom restriktioner av ledamöternas möjligheter att bedriva lobbyverksamhet eller representationsverksamhet.

Framför allt bör det dock nämnas att uppförandekoden innehåller en detaljerad förklaring om ekonomiska intressen som alla ledamöter på eget ansvar måste lämna in före utgången av parlamentets första sammanträdesperiod efter ett Europaval eller (under valperioden) senast 30 dagar efter det att ledamoten tillträtt sitt mandat i Europaparlamentet. Denna förklaring måste dessutom modifieras av ledamöterna inom 30 dagar efter varje ändring som påverkar deras personliga situation.

Denna upplysningsplikt har kompletterats genom genomförandeåtgärderna för uppförandekoden, vilka trädde i kraft den 1 juli 2013. Enligt dessa genomförandeåtgärder är ledamöterna också skyldiga att lämna information om sin närvaro vid evenemang när kostnaderna för deras resa, logi och uppehälle ersätts eller betalas direkt av tredje part. Dessutom är de skyldiga att informera administrationen om de gåvor som de har tagit emot i egenskap av officiella företrädare för Europaparlamentet och att överlämna dessa gåvor till administrationen.

Ovannämnda upplysningsplikt avspeglar parlamentets strikta krav när det gäller etiska regler och öppenhet. Alla förklaringar om ekonomiska intressen, alla förklaringar om deltagande i evenemang anordnade av tredje part samt registret över officiella gåvor kan enkelt hittas på Europaparlamentets webbplats.

Varje ledamot som bryter mot uppförandekoden eller dess genomförandeåtgärder riskerar en påföljd, som ytterst åläggs av talmannen. Den berörda påföljden tillkännages i kammaren och offentliggörs på parlamentets webbplats, i syfte att öka insynen och öppenheten.

2 DEN RÅDGIVANDE KOMMITTÉN FÖR LEDAMÖTERS UPPFÖRANDE

2.1 Sammansättning

Den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande (nedan kallad *den rådgivande kommittén*) inrättades genom artikel 7.1 i uppförandekoden.

Kommitténs sammansättning regleras i artikel 7.2 och 7.3 i uppförandekoden. När talmannen tillträder sin befattning ska han eller hon utse fem ständiga ledamöter bland dem som är presidiemedlemmar eller samordnare i utskottet för konstitutionella frågor eller utskottet för rättsliga frågor. Hänsyn ska här tas till deras erfarenhet och till den politiska jämvikten.

Kommitténs ständiga ledamöter vars mandat löper ut den 16 januari 2017 är följande:

- Danuta Maria HÜBNER (EPP, Polen),
- Mady DELVAUX (S&D, Luxemburg),
- Sajjad KARIM (ECR, Förenade kungariket)
- Jean-Marie CAVADA (ALDE, Frankrike) och
- Ji í MAŠTÁLKA (GUE, Tjeckien)

När talmannen tillträder sin befattning ska han eller hon även utse en reservledamot för varje politisk grupp som inte är representerad i den rådgivande kommittén.

Kommitténs reservledamöter vars mandat löper ut den 16 januari 2017 är följande:

- Heidi HAUTALA (Verts/ALE, Finland),
- Laura FERRARA (EFDD, Italien) och
- Gerolf ANNEMANS (ENL, Belgien).

2.2 Ordförandeskap

Enligt artikel 7.2 andra stycket i uppförandekoden ska varje ledamot i den rådgivande kommittén enligt ett roterande system vara ordförande under sex månader. Dessutom anges i artikel 3 i kommitténs arbetsordning att denna roterande ordning i princip ska följa, i fallande ordning, storleken på de politiska grupper som ledamöterna tillhör. Under det gångna året innehades således ordförandeskapet i tur och ordning av DELVAUX (fram till februari) och sedan av CAVADA (från mars till augusti). MAŠTÁLKA avgick från posten i september, och eftersom HÜBNER fick förhinder tog DELVAUX åter över ordförandeskapet under perioden mellan oktober och december.

2.3 Sammanträden under 2016

Den rådgivande kommittén hade åtta sammanträden under 2016.

Sammanträdeskalender för den rådgivande kommittén 2016

Tisdagen den 26 januari
Tisdagen den 16 februari
Tisdagen den 15 mars
Tisdagen den 24 maj
Tisdagen den 12 juli
Onsdagen den 12 oktober¹
Måndagen den 24 oktober²
Tisdagen den 6 december

2.4 Uppdrag

Den rådgivande kommittén har två uppdrag:

- För det första ska kommittén på en ledamots begäran, i enlighet med artikel 7.4 första stycket i uppförandekoden, i förtroende och inom 30 kalenderdagar ge ledamoten riktlinjer för hur bestämmelserna i uppförandekoden ska tolkas och tillämpas. Den ledamot som står bakom begäran ska då ha rätt att förlita sig på kommitténs riktlinjer, vilket är en viktig rättssäkerhetsgaranti.
- För det andra ska den rådgivande kommittén, i enlighet med artikel 7.4 andra stycket och artikel 8 i uppförandekoden, på begäran av talmannen bedöma misstänkta fall av överträdelse av uppförandekoden och, på grundval av dess slutsatser, ge talmannen råd om ett eventuellt beslut. Om talmannen, efter att ha tagit del av denna rekommendation, drar slutsatsen att den berörda ledamoten verkligen har brutit mot uppförandekoden, ska talmannen efter att ha hört ledamoten fatta ett motiverat beslut om eventuell påföljd, vilket ska publiceras på parlamentets webbplats under återstoden av valperioden.

¹ Det sammanträde som ursprungligen planerats till den 18 oktober tidigarelades av praktiska skäl till den 12 oktober.

² På grund av behoven i kommittén hölls detta extra sammanträde, som inte ingick i den ursprungliga tidtabellen, i Strasbourg.

2.5 Arbete under det gångna året

2.5 i Eventuella överträdelser av uppförandekoden

Under 2016 hänvisade talmannen åtta ärenden till den rådgivande kommittén (jämfört med fem ärenden under 2015) för att den skulle bedöma om det förekommit överträdelser av uppförandekoden. Sammanlagt berördes elva ledamöter av fjolårets ärenden.

Ett av de hänvisade ärendena berörde tre ledamöter som rest till ett tredjeland och som vid hemkomsten inte hade lämnat in någon förklaring om deltagande i evenemang som anordnas av tredje part. Kommittén slog fast att alla kostnader i samband med denna resa hade betalats av en politisk grupp, och drog slutsatsen att de berörda ledamöterna inte omfattades av skyldigheten att deklarerera sin resa, i enlighet med undantaget i artikel 6.2 fjärde stycket i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden. Således ansåg kommissionen att det vid detta tillfälle därför inte skett någon överträdelse av uppförandekoden.

Fyra av de hänvisade ärendena berörde ledamöter som rest till tredjeländer och som sedan underlåtit att lämna in en förklaring om deltagande i evenemang som anordnas av tredje part, trots att de var skyldiga att göra detta i enlighet med artikel 6 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden, eftersom deras kostnader för resa, logi och uppehälle hade betalats av myndigheterna i tredjeländer. Den rådgivande kommittén drog här slutsatsen att uppförandekoden verkligen hade åsidosatts – i första hand av dessa ledamöter – men rekommenderade samtidigt att inga kompletterande åtgärder skulle vidtas mot dem, eftersom alla berörda ledamöter i god tid hade lämnat in en vederbörligen ifyllt försäkran och en förklarande skrivelse efter det att denna underlåtenhet konstaterats.

Ett annat fall rörde en ledamot som rest till ett tredjeland, på inbjudan av det landet, och som inte lämnat in någon förklaring i samband med denna resa. Den rådgivande kommittén slog fast att den berörda ledamoten brutit mot uppförandekoden, med tanke på den utomordentligt långa förseningen i samband med inlämnandet av förklaringen.

Ett annat ärende som hänvisades av talmannen avsåg en ledamot som figurerat i en rapport av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf). Med tanke på att Olaf hade slagit fast att denna ledamot hade gjort sig skyldig till ekonomiska oegentligheter till skada för parlamentet drog kommittén slutsatsen att han genom sitt agerande hade åsidosatt de vägledande principer som tas upp i artikel 1 i uppförandekoden, och att hans uppförande gjort det berättigat att ålägga en påföljd.

Det åttonde fallet avsåg två ledamöters uppträdande inom parlamentets lokaler. Även i detta fall drog kommittén slutsatsen att detta uppförande utgjorde ett brott mot artikel 1 i uppförandekoden och artikel 11 i parlamentets arbetsordning. Dessutom rekommenderade kommittén talmannen att vända sig till de behöriga nationella rättsliga myndigheterna.

Slutligen bad talmannen också kommittén att titta närmare på en företeelse som blir allt vanligare, nämligen att vissa ledamöter sponsrar evenemang av kommersiell karaktär i parlamentets lokaler, i samarbete med tredje parter såsom intresseföreträdare eller branschorganisationer. Kommittén hänvisade sin rapport till talmannen och påminde

om den upplysningsplikt som åligger ledamöterna när det gäller ekonomiska intressen och intressekonflikter. Samtidigt underströk kommittén att det ankommer på kvestorerna att säkerställa en god tillämpning av presidiets beslut om tredje parters användning av parlamentets lokaler och om anordnande av kulturella evenemang och utställningar.

2.5 ii Riktlinjer för hur uppförandekoden ska tolkas och tillämpas

År 2016 inkom det inte en enda formell begäran, i enlighet med artikel 7.4 första stycket, om riktlinjer för hur bestämmelserna i uppförandekoden ska tolkas och tillämpas. Kommitténs sekretariat hjälpte dock, under hela året, många ledamöter och parlamentsassistenter med att på rätt sätt tolka och tillämpa bestämmelserna i uppförandekoden och dess genomförandeåtgärder. Sekretariatet bidrog även såtillvida att det i största möjliga utsträckning avlastade ledamöterna och assistenterna rent administrativt.

2.5 iii Marknadsföring av uppförandekoden utanför parlamentet

Under 2016 arbetade den rådgivande kommittén intensivt för att marknadsföra uppförandekoden på internationell nivå.

Således företrädde DELVAUX kommittén vid sessionen för Europarådets grupp av stater mot korruption (Greco) den 30 juni. Vid detta tillfälle informerade hon företrädarna i Greco om uppförandekodens bestämmelser och om kommitténs uppdrag och funktion.

3 VERKSAMHET RELATERAD TILL UPPFÖRANDEKODEN

3.1 Kontrollförfarande avseende ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

Artikel 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden innehåller bestämmelser om ett kontrollförfarande avseende ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen. En allmän rimlighetskontroll utförs på talmannens vägnar av enheten för ledamotsadministration vid generaldirektoratet för parlamentets ledning, när det finns anledning att tro att en förklaring innehåller uppenbart felaktiga uppgifter eller lättvindiga, oläsliga eller obegripliga uppgifter. En rimlig tidsfrist lämnas då till den berörda ledamoten så att denne kan reagera genom att bekräfta eller rätta uppgifter som ingår i förklaringen. Om de förtydliganden som görs anses otillräckliga ska talmannen fatta ett beslut om vilket förfarande som ska tillämpas, i enlighet med artikel 8 i uppförandekoden.

Under hela året gjorde enheten för ledamotsadministration vid generaldirektoratet för parlamentets ledning en systematisk bedömning av de förklaringar om ekonomiska intressen som lämnats in av ledamöterna, vare sig det rörde sig om nya förklaringar av ledamöter som tillträdde under valperioden eller modifierade versioner av befintliga förklaringar.

3.2 Inlämnande och uppdatering av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

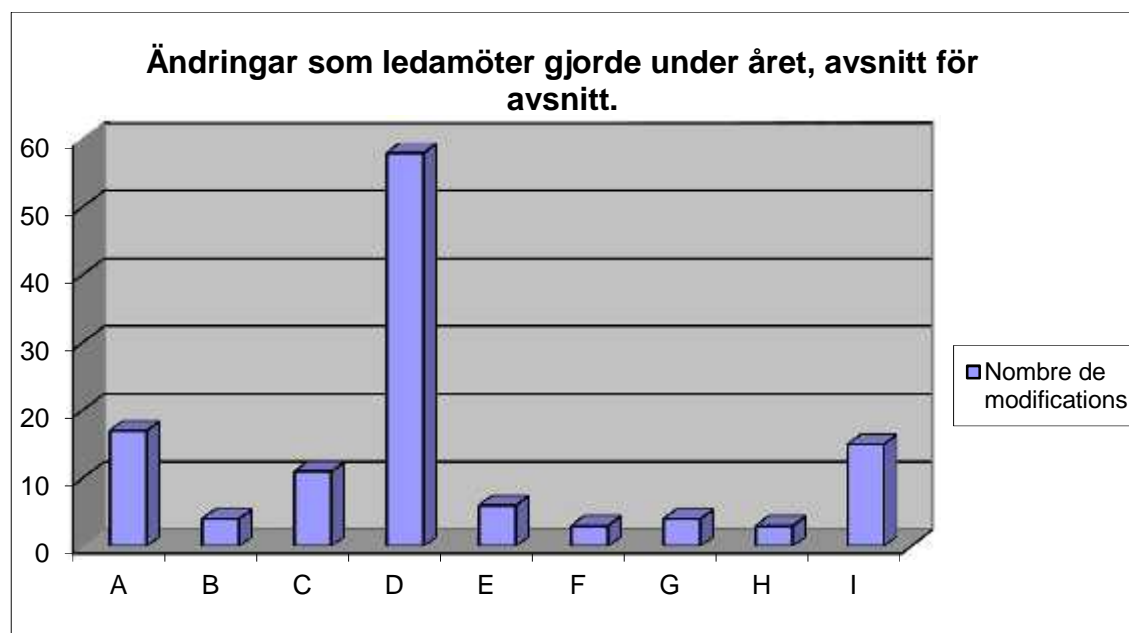
I enlighet med artikel 4.1 i uppförandekoden ska de ledamöter som ansluter sig till parlamentet under en valperiod, med personligt ansvar, lämna in en förklaring om ekonomiska intressen inom 30 dagar efter det att de tillträtt sitt mandat. Under 2016 inlämnade 16 nya ledamöter sina förklaringar om ekonomiska intressen inom de fastställda tidsfristerna.

Dessutom anges det i artikel 4.1 att ledamöterna ska modifiera sina förklaringar inom 30 dagar efter varje ändring som påverkar deras situation. Under det gångna året mottog talmannen således 72 uppdaterade förklaringar av 55 ledamöter. Bland dessa fanns sex ledamöter som uppdaterade sina förklaringar två gånger, två ledamöter som gjorde detta tre gånger, en ledamot som gjorde det fyra gånger och en ledamot som gjorde det fem gånger.

Dessa uppdaterade förklaringar omfattade sammanlagt 122 ändringar, dvs. i vissa fall gjordes mer än en ändring i samband med en och samma uppdatering.

Vad gäller innehållet kan nämnas att det framför allt var avsnitt D, A och I som ändrades – med 58, 17 respektive 15 ändringar – vilket återigen bekräftar den tendens som iakttagits under tidigare år.

I nedanstående tabell visas samtliga ändringar som gjordes under året, avsnitt för avsnitt³.

³ En ledamot lade fram en förklaring som var helt identisk med den föregående; detta isolerade fall återges inte i denna bild.

Avsnitt (A): Yrkesmässig verksamhet under de tre år som föregick tillträdet som ledamot av Europaparlamentet, och medverkan under samma period i styrelsen eller ledningen för ett företag, icke-statlig organisation eller förening eller någon annan organisation med rättslig status.

Avsnitt (B): Arvoden som tas emot för att inneha ett mandat i ett annat parlament.

Avsnitt (C): Varje ordinarie avlönad verksamhet som ledamoten bedriver parallellt med sitt uppdrag i Europaparlamentet, vare sig det gäller lönearbete eller verksamhet som egenföretagare.

Avsnitt (D): Medverkan i en företagsstyrelse eller företagsledning, icke-statlig organisation eller förening eller någon annan organisation med rättslig status, eller utövande av någon annan form av extern verksamhet, vare sig den är avlönad eller inte.

Avsnitt (E): Varje avlönad tillfällig extern verksamhet (till exempel som skribent, konferencier eller sakkunnig) om den totala ersättningen överstiger 5 000 euro per kalenderår.

Avsnitt (F): Medverkan i ett företag eller i ett partnerskap om den allmänna politiken kan påverkas eller om denna medverkan ger ledamoten ett väsentligt inflytande över det berörda organets ärenden.

Avsnitt (G): Alla bidrag, ekonomiska eller i form av personal eller materiel, som erhålls utöver de medel som tillhandahålls av parlamentet och som ledamoten erhåller av tredje man inom ramen för sin politiska verksamhet. Givarens identitet ska anges.

Avsnitt (H): Alla andra ekonomiska intressen som skulle kunna inverka på ledamotens utövande av sitt uppdrag.

Avsnitt (I): Eventuell övrig information som ledamoten vill lämna.

4 ADMINISTRATION

Enheten för ledamotsadministration vid generaldirektoratet för parlamentets ledning fungerar som den rådgivande kommitténs sekretariat och har av generalsekreteraren utsetts till den behöriga tjänstenhet som avses i artiklarna 2, 3, 4 och 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden.

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

Europaparlamentet
Sekretariatet för den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande
Rue Wiertz/Wiertzstraat 60
PHS 07B022
B-1047 Bryssel
Belgien